

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

dnik

Maribor

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na teto doma 20 Din. V Ameriko cena na leto 70 Din. Cena M. Lista je doma 5 Din, v Ameriko 30 Din. ki oba lista majo i sirote dobijo kalendar brezplačno. Ki pa samo ednoga, ga dobijo za polovično ceno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovclh, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovclh.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Črensovce, Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust od 5% do 40%.

Na znanje. Hartner Geza samostojne stranke kandidat na vse kraje glasi, ka je na našo Kmečko Zvezo gor stopo i dela z g. Kleklom vküp. To je laž. Ne dajte se zapelati. Našiva kandidata sta Klekl Jožef i Šiftar Geza. — Vodstvo stranke.

Samostojna.

Ta stranka se je rodila od najhujše i veri najbolje sovražne liberalne stranke, z veke dr. Žerjava i dr. Kukovca. Pred sodnijov se je posvedočilo, da so dobili od dr. Žerjava 300 jezero koron, naj razbijejo našo Krščansko Kmečko Zvezo. Mi smo šli v boj za autonomijo. Oni, naj nas zrečijo, naj ljudi od naše stranke vkraj odratajo, so tudi obečavali autonomijo. A gda so prišli v Belgrad, so se prvi odali Pašiči i glásali so proti autonomiji, obečavali so kmetom pomoč i zglasali so njim štirikrat vekše dače. Od kile soli po njuvoj dobroti plačáš sirota devet koron dače. Zato je tak draga. — Jedino naša Kmečka Zveza je zdignola glas proti tistomi divjemi ravnanji, ka so naše vojake božične svetke pozvali notri i v nezakurjenih vagonaj vozili, i ka so si v vnohijh kasarnaj kak z nemov živinov ž njimi djali; jedino naša stranka je zavolo teh krivic podignola tožbo proti vojnomi ministri, ka bi ga sodili kak morilca, ar je zakrivo smrt večih rekrutov i samostojni poslanci so se etak zdirali nad našimi poslanci: vi lažete, ešče predobro se godi našim vojakom i za vojnoga ministra so glasali, ka se naj sodi ne izročí. — Gda sta našiva poslanca g. Pušenjak i Klekl podpirala predlog, ka se previsike ministerske plače znižajo, i te peneze dobijo invalidi, sirote, je zastopnik samostojne stranke glasao za povišanje ministerske plače. — Naša stranka je spravila domo l. 1898. rojene vojake. — „Slovenec“ je pisao, ka gda so stariše tudi od samostojnih poslancov prosili pomoč za rešenje vojakov, je Pucelj odgovoro: „naj služijo domovini.“ — Proti verskim šolam i proti slobodščini vere tudi so samostojni dali votum v Belgrad, gda so zakon zglasali, ka bi svoje verske reči skoz ministerski rok pošilali svojemi višnjemi pastiri (kak odvezanje od grehov, prošnja odpustkov itd.). Iz srednje kmetijske šole so verenavuk vó brsnoli. — Bogati so postali v trej letaj, na štok si hiže zozidali, imanje spokúpili da so šteti vu vrsto milijonarov. Vsaki delaven kmet si tere glavo, kak je to mogoče brez dela, gda on z najvekšimi trudi komaj shaja. Odgovor je jeli lehek. Na to stranko je stopo gor Hartner Geza sobočki mlinar i večkratni milijonar i jo hvali kak najbogšo stranko. I mi njemi damo prav: Za Hartnera bogše stranke ne, kak kšefte delajoča samostojna.

Važen den-18 marc.

Že se nam bližajo druge volitve v narodno skupščino. Prve, štere so bile pred dobrima dvema letoma so nam ne bile tak znane, kak zdaj te druge. Zdaj se vršijo shodi za shodom. Korteše i razni drugi agitatorje hodijo od vesi do vesi i ljudstvo se lovi ne vseh koncijh ino krajih. Pri nas v Prekmurji je nekše posebno življenje postalo. To prle ne bilo v navadi v mirnom Prekmurji. Volilcovnemamora vnodosta, liki kandidatov eli kóvetov bi bilo rado dosta ljudi. Vsakši bisamorad kandiderao i bio poslanec, či je za to zmožen eli ne. Ljudstvo samo je pa tudi nekše oživljeno. Vsešerom se čuje gučati samo od politike. To vse pa kaže, da ljudstvo že nekaj več zna od politike kak prle, zato se za njo bole tudi zanima. Drugič pa vidimo od te velike agitacije, da bo se bio boj ino to hudi politični vaj za volitve 18. marca.

Da, važen bo te den! Najvažnejši bo za nas Slovence i Hrvate. Mi zdaj ali dobimo svojo autonomijo, eli pa bomo hlapci srbskoga centralizma.

V nogim je ešče ne znano, ka je to autonomija i zakaj je tak jako važna za nas. Tudi je ne znano ka je to centralizem. Zato ščem popisati tevi dve reči najperle. Autonomija eli samouprava je to, da bi se vsakša krajina naše države opravljala sama. Tak pravimo, da bi Slovenija mela v Ljubljani svojo vladu, kde bi tudi mi Prekmurci meli svojega zastopnika, doma pa bi meli vármegygyűlés. Autonomija bi bila, da naše šole ostanejo zaistino naše, ne pa posrbovalnice. Naši uradniki naj delajo med svojimi ljudmi. Naš vojak naj služi na domačoj slovenskoj zemlji. Naši davki naj idejo ta, odkod dobimo mi tudi kakši hasek. Mi neščemo tujega, ne blaga, ne človeka, a ščemo pa meti doma svoje blago i želemo, da so doma naši ljudje. Našteo bi ešče lahko vnoho prilik, štere bi naj kazale, kak važna, kak potrebna je nam autonomija, eli to že nam pokaže jasno, ka ščemo mi z autonomijov.

Kaj je zdaj centralizem? Te je pa ravno našim želim nasproten. Centralizem šče, da bi največji gospodje bili v Belgradi, Belgrad bi naj bio naše središče, pred šterim bi mi klečali i šteri bi nam metao drobtinice iz svojega bogatoga stola. Uradnik bi naj bio njv hlapec. Dnes je tu vtro ga dajo v Macedonijo. Naši davki bi naj šli v Belgrad. Té naj bi se zidao, nam pa zapirale šole i bolnišnice (špitali): Belgrad bi naj bio bogat i kazao največšo sijajnost i razkošnost, mi bi pa naj gledali brez svojih kulturnih zavodov skoz prste.

Ešče nekaj! Naše šole bi naj bile posrbovalnice! Tak? Dozdaj smo meli šole, gde so se naša deca pomadjarjevala, a zdaj naj bi se posrbili! Kde so potem naše pravice? Kda pridemo mi Slovenci do pravic, kda nam zasija na svobodno zemljo, svobodno sunce? Srbi radikali želejo ime za našo državo: „Srbija“! Oni želejo naj se piše vse v cirilici. Kakša zablodenost! Zakaj samo Srbija i ne tu imenitvanih Slovincov i Horvatov?

Zato se ide v prvoj vrsti. I vidite, naši demokratarje so se že odali pri prvij volitvaj Srbom. Demokrati i samostojnejši njim načeli Kukovec i Pucelj sta delala za te srbski centralizem. Ali so ne bili téj ljudje izdajalci slovenskoga ljudstva? Prvič se jim je posrečilo, da so zapelali par ljudi. Pokazali so pa, ka ščejo napraviti iz Slovenije, iz slovenskoga ljudstva i to ljudstvo jim je napovedalo boj, šteri se konča, da tej brezvestni ljudje ostanejo brez volilcov i brez mandatov.

Proti tomi centralizmi se pa bojuje naša stranka, „Kmečka Zveza“ eli „Slovenska ljudska stranka“. Ona združava v sebi poštene Slovence, šteri ščejo gospodariti na svojoj zemlji. Glejte, tevi dve reče moremo dobro premisliti: centralizem, autonomija. 18. marca se odloči eli zmaga naša nasprotniki i nas odajo srbskomi centralizmi eli pa zmaga slovensko ljudstvo, štero si želej svoje i da se tudi samo sebe upravlja. Za prvo se borijo samostojni z glavnim generalom Puceljom-Hartnerom i demokrati z zgubljenim dr. Kukovcom, šteromi se je odalio tudi naš g. Kuhar. Za drugo, za autonomijo se bojuje naša stranka i naši pošteni poslanci, šteri so se borili že dozdaj kak najbolje so mogli za pravice našega ljudstva.

Prekmursko ljudstvo, na tebe je tudi ležeče dosta od toga. Bomo li volili Kuhara-Hartnera, šteriva sta nas kak hlapca Kukovca-Puclja, že naprej odala tomi centralizmi, eli pa volimo našo stranko, štera nam največ lahko spravi s našov autonomijov. Mislim, da ne med naminihoga, ki bi ešče kaj premišljavao, ka naj voli, nego vsi smo zato, da zmaga naša stranka i z njov autonomija. Živela autonomija!

—r.—

Naši shodi.

Dneva 26 toga meseca je bio shod naše stranke v Velkoj Polani. Shod je otvorio predsednik K. Z. Ivan Zver iz Polane. Gučali so naš g. poslanec, za njimi g. poslanec Žebot iz Maribora. Ljudstva se zbralo nad sto, šteri so poslúšali govor naših poslancov i jim odobravali. Oglasila sta se tudi dva Radičevca iz Hotize. G. Žebot jiva je pa včasí zavrno, da sta mučala, kak zemlja. V Poljani se je pokazalo, da so ljudje popolnoma zadovoljni z delom naše stranke, šteroj so dali zavúpnico. — Istoga dneva po poldnevi se je držao shod v Bellinci. Gučala sta tistiva poslancu kak v Polani. Tudi tu je bilo dosta ljudi, šteri so pazljivo poslúšali lepe govore poslancov. Naš g. poslanec so dali račun od svojega dela v parlamenti. Po zaključki shoda so se ljudje razšli z največjim zadovoljstvom do naše stranke. Te den je bio tudi shod v Bogojini, šteroga je otvorio g. pleh. Bašša. Gučao je več kak dvestoglavnoj množici ljudstva g. poslanec Žebot, šteri je opisao vse grehe prvešnje liberalno-radikalske vlade i opisao borbo naše stranke i Jugoslovenskoga kluba. Vsi zborovalci so glasno vzklikali našim poslancom i se zahvalili za odločno delo v prvešnjem parlamenti.

Dne 27. t. m. je bio shod naše stranke v M. Soboti. Tudi tu so napunili zborovalci do zadnjega kota vse prostore gostilne Peterka. Shod je otvorio g. Cipot. Na to je govorio g. poslanec Žebot. V jednatih rečeh je povedao naš gospodarski i politični položaj. Gučao je od dela posameznih strank. Povedao, kak krivično so delale za naše ljudi. Nato je orisao delo naše stranke. Shod se zaključio z „živio“ kriki našim poslancom i stranki. Te shod v Soboti je pokazao, da g. Kukovec nema nikše zaslonbe v Soboti. Naša stranka stoji kak najbolše v Soboti. — 31. januara so meli naš poslanec shod v Centibi. Vkup zbranom madjarskomi prebivalstvi so naznanili program Kmečke zveze, šteri se vsem dopao izvzemši štiri komuniste, ki so en čas proti gučali, a gda so njihovi ugovori bili vsi dolpobiti i cela občina bila za našo stranko, so z sramotov mogli povrćiti občinsko hišo.

Podpirajte Novine!

NEDELA.

III. Predpepionična. Ev. sv. Lukača 18. Jezus ozdravi slepca. Vsaka čuda Jezusova tak tudi dvoje svedoči i dvoji namen ma: 1) ka je on Bog i 2) ka je prišo za našo volo z nebe na zemljo, naj 1) v njegovo božanstvo verjemo i 2) ga za dobrote ljubimo. Slepce danesnjega evangelijuma je „hvalo“ Boga. To je tudi naša dužnost. Hvaliti moramo Boga, ka nam je odpro oči duše po pravoj veri i za hvala stoji v tom, ka verno spunimo vero Jezusovo.

Trpljenje Gospodovo.

Lehko si mislite, kakše veselje bi vživao v svojem življenju Baltasar krao, koga so na njegovo kraljevskoj posteli z groznim bodalom vmorili, če bi od svojega detinstva mao stalno vido pred sebov vžopotegneno orožje, štero bi njemu melo srce prebodnoti? Siromaški Sisara, če bi on vsikdar mogo pred sebov gledati tisti cvek, šteri njemu pri Cison potoki senci prevrtao! Ubogi Abimelech, če bi on vedno tisti kamen vārao pred sebov, z šterim bi se njemu pod thebeskim türmom mogla glava razklati! — Kristuš je pa lahko pravo od sebe, da je njegovo življenje tak bilo zvrnanó. „Moja bolečina se mi je mela vsikdar pred očmi.“ Ja, vsikdar, vsikdar! Sam bio gor, ali spao, sem sedo ali hodo, vsikdar sem vido svoje trpljenje pred sebov. Zato je ponavljao on telikokrat te bolestne reči: „Sovražniki moji me razbijajo celi den“ (Ps. 55, 3.), „obdajajo me celi den.“ (Ps. 87, 18.), „norčarijo se z mene celi den.“ (Ps. 101, 9.), „celi den preklinjajo moje reči“ (Ps. 55, 6.), na sebe je vzeo lahko tudi te reči: „Bičali so me celi den.“ (Ps. 72, 14.) Ali ka pravim? Je mogoče Jezusovo pravg bičanje celi den trpelo? Ono se niti ne po dnevi vršilo, nego proti jutri. „Rano v gojdo so me začeli strahivati“ (Ps.) Ka drugo zato je nameno on s temi reči naznaniti, kak da je on vsaki den svojega življenja v svojem duhi tudi čisto tiste velike moke, štere je denešnji den edno za drugim mogo prestati?

Zato misli več oćakov, da so strah, trepet, omedlevanja i strašne borbe, štere je Kristuš v ogradi prenašao, nikaj novoga i zvrnednoga za njega ne bile, nego da so ga te v njegovom življenju pogostoma i z takšov moćjov napadnole, da bi vsele krvavi znoj ž njega stiskale, če nebi njim z višesnjov mu danov moćjov, z šterov je on takša čutenja mogo zbūditi i je pāli pomiriti, zabrano, naj nedo premučne, ka do zato tem duže mogle trpeti. Se vam ne vidi to za dugo trpljenje i vmiranje, če je tritreseti let preživo v samom ćakanju trpljenja i smrti? Pa jaz sem li še ne zadosta povedao od tiste bridke bolećine, štero je tritreseti let prenašao, gda je vido gosta razžalenja svojega nebeskoga oće, štera so podežgala njegovo zamero i gorećnost i gda je spoznao ćloveće nevole, štere so ga do soćutja i suz genole.

Nekda je izmed vseh ljudi Noe bio odebran, da na strhljuvoj barki vesla proti obćinskomi potopi i preplava tisto neizmerno morje, štero se je steklo iz odprtih nebeskih žlebov i je bilo z potapljaćim se ćlovećim rodóm napunjeno;

Fabijola

ali

Cerkev v katókombaj.

I. Mir.

Kršćanska hiša.

Se razmi, da sta tovarišići malo razmle iz toga. Debelo sta gledali i mislili: odked ma to modrost, to drznost?

Za megnjeno se je ćudila tudi Fabijola, ali premaga jo prirojena njoj gizdost. Slabe volje pita: „Odked maš vso to norost? Što te je vćio takšega klepetanja? Jaz sem se vćila, sem premljavala i prišla sem do poznanja, da je ves guć našij pesnikov i modrijanov o takšij stvarij, štere nemajo tela, noro, prazno. Ti si pa nevućena robinja, pa šćeš vse to bolje znati, kak tvoja gospa?”

Ći merješ ali ći te nabijejo do za vmreti i ći te vržemo tvoje mrtvo telo na kćip k drugim mrtvim robóm ali zećgemo, da ostane samo pepeo, i ći te ves pepeo zakopljemo v edno jamo — ali misliš, da bo ešće te tudi kaj ostalo, — kakša ćubovna slobodna stvar?”

„Ze eden vašij pesnikov pravi: non omnis moriar“ (ne bom mro ves!) odgovori mirno Sira; njene oći se zasvetijo v živom ognji, gda pā pravi: „Zaistino jaz mislim, jaz trdno verjem, da bo tak! — O ešće već! Jaz tudi poznam moć, štera bo velela vsem vetrom, naj zberejo vćip vsaki najmenjši prah mojega tela i z njega pā napravijo to moje telo, štero pa ne bo već rob vam, ne komi ćrćugomi: prosto bo, veselo i odićeno! To je trdno moje vćupanje!”

a sv. Pismo nam svedoći, da je Bog okno barke z lastnov rokov zapro, naj notri zaprtoga Noeta žalosti ne povećšava s tem, ka bi gledao kak ide vse na nikoj. „I gospod ga je od zvrnanaj zapro notri, naj“ (Gen. 7, 16.) kak zlatovćstni sv. Janoš pravi: *zgleđanjom žalostne igre se ešće bole ne zbúrka*“ (Hom. 27. in Gen. 1.) Jezuš so se pa vsa vrata, vsa okna duše odprla i je naprejvido premaganje svojij najlćbšij prijatelov i nikaj ne je mogo svojega pogleđa obrnóti, da se ne bi potekno v suz ali krv, v smrt ali nevolu, štera ešće od same smrti hćjša bila. I će je pri pogleđi na grob jedinoga Lazara teliko znamenj žalosti odkrio, da je ne samo zdićhavao i se skuzio, nego celo glasno jećao, ka mogo te prestati, gda si je zamislo na moke vñogij manćnikov, štere so zavolo ljubezni do njega vmarjali, na falate rezali, žgali?

Glasl.

Slovenska Krajina.

Kćipšinci. Na shod demokratske stranke v našoj obćini, od štere je 5. št. Novin poroćala, je zaupnik demokratske stranke pozvao shod potom obćinskoga slćgo, ne pa župan. Ludvig Nemec, Ludvig Bencik. (Obćinski sluga brez županovćga dovoljenja nikaj ne sme naznanjat, odgovoren je župan. Će je pa vćino brez vednosti župana, naj ga župan pozove na odgovornost. Tak je pravica. Vr.)

Beltinci. G. Dr. Kolarš zdravnik so odišli na tećaj v Maribor. Od 12 pa do 22. febr. jih te da ne bo doma. Na mesto njih bodo betećnike sprijmali vsaki ćetrtek i nedelo ob 1 vćiri g. zdravnik Brandieu iz M. Sobote.

Gospodi okrajnomi glavari Dr. Lipovšeki. Po vašem navodili i naroćili smo v „Novinah“ objavili vaš razglas, da prekmurski vojaški begunci, ki so odskoćili prek meje ali na Madjarsko ali v Austrijo, se naj povrnejo domo i se zglasijo vsaki pri svojem kadril na vojaško slćžbo, ći to samo voljno vćinijo, ne dolet i njih nikaš kaznen zvćn toga, ka do svoj vojaški rok mogli redno obslćžiti. Mi sami gda smo mogli i meli priliko smo nagovarjali njihove stariše, naj je pozovejo domo. Vćinoli so i voćaki so prišli domo ćilo z madjarskih vesuic iz Lakoša, Gertjanosa i Peteševca je je prišlo već. Redno so se glasili tudi na vojaško slćžbo. Ali zdaj ne smemo pozabiti to, da so teh beguncov stariše i njihovi ostali že prle bili kaznovani od našij oblastev s tem, da so vćkraj vćzeli njim podeljeno zemljo. Zđaj, da so se nešterni begunci vćnoli domo, so njihovi stariše vćložili prošnju na agrarni urad v M. Soboti, da bi se njim odvzeta zemlja navaj dala, a njihove prošnje so bile odbite. Gospod okrajni glavlar, Vaša sveta dužnost je zđaj, da vrćžete ves Vaš vćpliv na to, da tej sirmaški lćudje dobijo nazaj svojo zemljo, v ćrćugom slućaj i bi smatrali lćudje Vaše reći za neresniće, da begunci ne bodo kaštigani, će se pravćasno povrnejo domo. Ali je to ne kaznen i zadosta velika, da ne dobijo zemlje, štere so tak jako potrebni njihovi doma ostali? Lćudstvo je nezadovoljno zatoga voljo i pravi, da ste je varali. Mi smo uverćeni in se vćupamo, da okrajni

glavar vćinijo potrebne stopaje, da se tem lćudem odvzeta zemlja nazaj dá! Drugaći je vse vćupanje lćudstva do oblasti zgćbljeno!

Knjićnice v Prekmurju. V 4. št. Novin (28. jan. t. l.) sem naznanil, da imam zbranih 10 zabojev najrazlćnejšij knjig, ki so namenjene za Prekmurje. Oddam jih najraje posebnimi odbori, ki bi osnoval na enem ali već krajij ljudsko knjićaico. Zaupanje bi imel tudi do že obstojećij društev. (Izobraćevalna društva Orli). Knjige, ki so tu zbrane, sicer niso bogvećkaj. Vmes je mnogo nevezanih letnikov raznij ćasopisov. Veliko jih je iz založbe Društva sv. Mohorja, pa tudi drugih, tako da je za zaćetek vsekakor dovolj, ćetudi bo z njimi še veliko podrobnega dela. — Knjige so namenjene, da slućžijo k izobražbi vernega mi prekmurskega lćudstva; da ga bodo pomagale kćiturno dvigniti in narodno utćjevati. Kdor ima resen namen v Prekmurju v tem smislu delati in bo prošil za knjige, mu jih izroćim. Dobil sem že nekaj prošenj. Ker se bo mogoće še kdo javil, bom poćakal do konca meseca februarja (1923.) in potem oddam knjige tistemu, ki bo najbolj odgovarjal pogojem kot so zgoraj oznaćeni. Ze zadnjij sem opozoril ćastito duhovšćino (tudi bogoslovće i katolićko narodno zavedno ućiteljstvo. Jako želim, da bi mi sporoćili nasvete in svoja mnenja. Prevoz knjig bi lahko tudi jaz preskrbel. — Ljubljana, 4. februara 1923. JOS. GODINA bogoslovćec Ljubljana, Tabor 12.

Sv. Jurij. Naš sokolski vućiteo Tone Lazar je v disciplinarnoj preiskavi (fegyelm i vizsgalat), vleće ¼ svoje vućiteljske plaće ćeravno ne vći, nego v Soboti kortešira v Kukovćovoj pisarni za demokratsko stranko. G. nadzorniki to ne naznanjamo, ar tak zna za to. Tć prej 1000 dinarov plaće dobi na mesec. Vredno je zato priti v disciplinarno preiskavo.

Gederovci. Naš sokolski vućiteo žive z ženov ćrćugoga ćloveka na najvećšo spako vseh vešćarov. K toj pregrećki prihaja ešće nemarnost. Deca more vćni zmrzavati pred dverami, ar se te ne odprejo. Smo že glasili to gor iz vseh obćin, štere spadajo k toj šoli, pa predsedniki demokratske stranke g. Jurki je već strankina pisarna kak šolstvo naše. Odgovora na tožbo nam najmre nikašega ne da.

Samo prinas je mogoće. Kravo Jug Janoša z Srdice je paslo mlajše. Pašnik je na mejl. Krava po nepazljivosti deteta prestopi mejo i ide za bolšov pašov. Dete gda jo ovara, beži za njov, da jo zavrne i zove tudi oćo. A granićar je bole friški, kravo zgrabi i jo prek da župani, ka se je prej vćožošćerćati šćela. Kravo je hrano župan i po ednom meseci so jo dobri lćudje na licitaciji nazaj kćupili za siromaka. Naznanimo to, naj oblast vidi, štere dužnost je sirote pravico zagovarjati, kak se postopa z našimi lćudmi.

Naša stranka za izseljence v Ameriko. Naša Kmećka Zveza se je obrnola k amerikanskomi konzuli za volo olajšanoga potćivanja v Ameriko i te odgovor dobila: do julija se nišće ne pćisti v Ameriko, pć tom meseci pa samo konzulat pregledne potne liste i v prvoj vćrsti tiste pćisti prek mćrja, ki koga že majo v Ameriki. Spravite si zato potrebne pravice od svojij, ka ležej pridete za njimi v novi svet.

„To so samo senje živij misli jćtrovij lćudi,“ si misli Fabijola, „moram njoj je zbiti z glave! V šteroj modrijanskoj školi si se navćila vse te bedarije? Jaz sem ne ćtela kaj takšega niti pri grćkij niti pri rimskij modrijanaj.“

„Toga sam se navćila v svojoj domovini — v školi, štera ne pozna razlćčka med Grćkom i tćhincom, na med prostim i robskim ćlovekom.“

„Ka,“ zakrići kak kaća gizdava Rimljanka, že zđaj se drzneš sebe za tak velko meti, kak sem jaz? Pridi sem i odgovori mi odkritosćeno!”

Željno prićakava odgovora, zato se nasloni na mehko klop. Vidilo se njoj je na obrazi, kak je vrelo, kak kipelo v njenom razburkanom srci, gda je Sira odgovorila:

„Preblaga gospa, visiko, visoko ste nad menov po rodi, po veljavi, po vućenosti, po zmoćnosti — po vsem ka nam olepša življenje. Visiko ste nad menov po lepoti tela, ešće nikdar mi je ne prišlo na misao, da bi vse v vsem tom merila z vami, jaz siromaška robinja; ali vi mi velite, da naj gućim istino, zato moram odgovoriti.“

Fabijola njoj gizdavo prikima.

„Sodite sami! Ali se more sirmaška robinja, štera je v svojem srci osvedoćena, da nosi v sebi ćušno, živo, nemrtelno bitje, štera je podobna Boga tć gor v nebesaj, ali se more takše robinja šćeti za slabšo kak kakša ćrćuga ženska, štera ma vsega v obili a na zemlji ne pozna nikše većše naloge, kak sama prizna i je zato podobna pisanim i norim pticam tam v klanji, štere tućejo i tućejo na stene z zlata, pa njim zato itak nikdar ne zasveti svetla slobodćina.“

Ognjene iskre so metale oći Fabijoline; prvikrat v življenju so jo zđaj grajali, i ponižala jo je sirmaška robinja! Zgrabi za kratek meć, z pravov rokov smekne proti robinji — ali ta se ogne, samo roko stegne, da si obvarje življenje. Orožje se zapići v roko i jo rani bolje gćeboko kak gda prle. Raaa moćno krvavi; skuze stopijo robinji v oći. Fabijola jo je ne mislila tak jako raniti, zato se sramćje toga nagloga i nesmile-noga ćina; ćiti se ešće bolje ponižano! Kak da bi jo šćela odpćućeńja prošiti njoj pravi:

„Idi k Evfrozini“ naj ti zveće rano. Ne sem te šćela tak jako raniti. Ćakaj malo, moram ti nekaj dati zato, da tak trpiš.“ Segne v kišto po dragi prstan i ga podari robinji, rekši: „Tć maš prstan i dnes večer ti ne trebe sem priti!“

Tak je vćišila Fabijola svojo ćušno vest. Ali je mogla napraviti već po svojoj misli, kak samo to, da je robinji dala prstan?

Prišćestno nedeljo so našli med dari za sirmake v blićnjoj ćerkvi dragi prstan. Mislili so, da ga je podarila kakša bogata rimska gospa; pa gospod, šteri zna za vse skrivnosti, je vido, da ga je vrgla med ćare zvezana roka nekše robinje.

Prićateljica.

Vidili smo, kak žalostno se je konćao pogovor med gizdavov Rimljankov i sirmaškov robinjov. Lahko se je zato zgodilo, da je nešće prišće notri do Fabijoline sobe, pa ga je ne vidila; v rimskij hišaj najme se ne šćlo iz edne sobe v ćrćugo skoz vrata, nego samo lepa zagrinjala (fironge) so bila namesto dver. Ćda šće zato Sira oditi i se obrne k dveram, se zosaga: pred rdećkastim zagrinjalom je stala v beloć obleki dobro poznana oseba. (Dale)

Potni list v Ameriko je zgübo Küplen Štefan iz Adrijane p. G. Petrovci, na cesti med Martjanci i Püconci januara 27. v gojdo ob 5 vöri. Pošteni najditco se oprosi, naj da to pravico nazaj.

Shod v Črencovcih se je vrö 4. febr. pri cerkvi. Otvorili so ga nar. poslanec Klekl Jožef i reč dali g. vseučeliškomi profesori dr. Slaviči. Oni so v ljudnom govori razložili snehe-stranke, štere se zdaj ženijo. Ljüdstvo je z velikim smehom naznanilo ka gospocke-snehe z kranjščakom na glavi i z žutimi črevli to je demokratske stranke ravnokak ne vzeme kak bogato srbkinjo radikalno ali samostojno z velikimi žepi i lampami iz pokvarjenim srcem kak i socialdemokratske — komunistične ne, štero itak dobro poznajo. Ljüdstvo se je navdušeno izreklo za pošteno kmečko sneho, štero dobro poznajo, Kmečko Zvezo. Poslanec Klekl se srčno zahvalijo govorniki i ljüdstvi za poslušanje pa oprosili so ženske i dekle, naj zdaj bodo pozvačinke če na gostüvanji že nemro biti i naj zovejo moške dečke na gostüvanje Kmečke Zveze marc. 18.

Invalidi ino vojne dovce Dol. Lendavskoga okraja. šteri ste v organizacijo našega odrüženja, vam damo naznanje, ka smo dobili od višejnjega oblastnoga odbora 13.000 kron za razdelitev med siromaške invalide ino vojne sirote; zato šteri ste zaistino potrebni pomoči, pošlite svoje prošnje do 20. februara na Tajništvo v Lipovce šiv. 3. Slavic Matiji. V prošnji se more popisati vrednost, število dece pa z občinskim županom potrjeno svedočanstvo, da je imenüvani zaistino potreben pomoči. Z ednim pa tüdi naznanimo vsem invalidom, šteri so se ešče nej dali notri spisati v našo organizacijo, naj se zaj dajo skem prve, ka či pa kaj dobimo, ka do te lejko tüdi kakši tao meli. Odrüženje voj. inv. v Beltinci.

Z našimi dačami korteširajo. Dozdaj je bilo sejnje v D. Lendavi prepovedano. Zdj ka so volitve tü, je minola naednok küga i je prišla podpora tistim, ki so od küge trpeli. I gde delijo to podporo? Dobro razazmite: v Krčmi. V krčmo so bili pozvani i ne na urad tisti, ki dobijo podporo za crknjeno živinče, ka bi tü poslušali napelavanje v kmetijsko stranko. Zaistino sramota. Naša dača se v davčnom uradi plačuje notri, vü se pa dava v krčmi, ar se tü sme korteširati, v uradi bi se pa ne bi smelo. Od živinske küge bi tü mogo biti guč, a naši možje so dobro razazmeli „samostojne kügo“ i do se je z cele moči ogibali.

Jutranje Novine. Radikalci so začnoli izdavat i svoj list v Ljubljani, da bi zapelali naše slovenske ljüdstvo v svojo stranko. Minoli teden je obiskao te list tüdi naše občine. Radikalci v Ljubljani znajo samo za občinske urade, zato so poslali list sem. — To je tisti list, šteri se hrani s testimi petimi milijoni dinarov, štere je dao Pašič iz državne kase kak listi pišejo ministri za agitacijo g. Zupaniči. Mi pa znamo i zna vse slovensko ljüdstvo što je Pašič, što so radikalci i što je Zupanič. Poznamo pa tüdi njüv srbski centralizem. Zato toni listi nišče nede sledio. Radikalci bi najrajši dali penze za šolske knjige, da bi deca mela knjige v šoli ne pa list, šteri nori ljüdi. List naj vsaki pošlje nazaj, ar gda minejo volitve več nede shajao i do župane terjali za njega. S tistimi ljüdmu ne meti za celi svet nikaj, ki so proti pravicam naše autonomije.

Lažljivi prorocje. Samostojni zdaj stem lovijo naše ljüdstvo, ka obečavajo ne agrarno reformo, nego sombotelsko püšpekijo i stare patronate. Mi tem brezvercom, ki so proti praviciam lastne vere glasüvali v Belgradi, odgovorimo: Spokorite se i ne nakladajte na stare grehe ešče več novih. Vam je za votum, ne za vero.

Beltinski občinarje se tem potom zahvalimo vsem onim, ki so zdignoli gläs proti visikim obč. dokladom, štere so bile vzete v obč. proračun za leto 1923. posebno g. Škafar Jožefi trgovci. Doklade so neimre znašale 150%, toje: na 1 Din. bi se plačalo 1 Din. 50 p. obč. potroša, šteroga so navrgli občinski poglavarje. Prišla je pa naredba od višje oblasti, naj se doklade navržejo tüdi na vinski davek. Poleg te naredbe, i na pritisk gori omenjenih so se doklade znižale na 40—50%. Tak da se plača za letos na vsakši din samo 50 p. občinskoga potroša. Daj Bog več takšij možov sakšoj občini. Zahvalimo se tüdi g. župani i vsem poglavarom, ka so poslušnoli prošnje občinarov. Le v toj složnosti naprej pa do cveli v blagostanji Beltinci.

Beltinci. Imanje naše cerkvene patrone grofice Marije Zichy je rešeno sekvestracije. Dozdajšnje uradnike vzeme grofica v svojo privatno službo.

Poročje se je v Novom mestu dne 2. febr. Franc Berden iz Filovec, učitelj v Šent Jerneji. z Mimi Hladnikovo, hčerko slovenskoga skladatelja.

Pismo naših vojakov z Travnika.

Prečastiti gospod plebanoš!

Pozdrav njim pošiljamo mij trnarski moži i dečki, ki slüžimo pri 15. pp. v Travniki i njim želejmo veselo novo leto, štero njim i nam naj bude veselejše kak to staro. Lepom se njim zahvalimo na vsen trüdi, šteroga su znami meli, ka so nam tou lejpo naše slovensko čtenje Novine i Marijin list, za nami pošiljali, šteroga smu sakšu saboto z veselijon čakali i smo ga tüdi redno vdabljali. Čiravno je tü tüdi neprijatele meo od stravi oficera ka so nam ga šteli zabraniti, ka so gučali nam, ka je to protidržavni list i se nam protijli, da šče nas zaprejo. Ali mij smo se nej zbojali, nego šče stem vekše stevalo nas se je zbralo okoli njega i ga veselo čtelo. (Tak je prav dečki. Tü ste pokazali ka ste krščanski vojaki Vr.) On je bio naše tolažilo vu sagdenešnjij nevolaj i trpljenji, štero smo mogli vzačetki našega slüžbovanja prenašati. Zaj da se že nam je malo olehšalo bremen, štero smo za tou našo lejpo Domovino z veseljom prenašali, pošlemo edno malo šumico na podporo Novin i Marijinoga lista, naj se i nadele širi te naš lejpi Prekmurski list. To šumico smo na sveto noč vküp djali, da smo se k polnočki opravljali. Tou malo šumico za podporo smo vsi, kij smo do zdaj šče tü vküp djali. A naročnino na pol leta za 1923. smo pa mij vküp djali, ki smo skrajšanoga roka, da njim stem tou malo ali zdrügim krajom velku dobrota učinimo, da do i nadele se zabavljali stejni rendicami, štere mislimo da i pri hodnje leto bodo dosta dobroga vsebi nosile, kak i dozday pravico gučijo vsigdar zato pa brez neprijatelov ne ostanejo nigdar. (Prav mate. Vr.) Ve nam tü brez plačno ponüvlejo vojničke kak i tüdi bole povedano sokolske glasnike za čtenje štere nečemo pa tüdi nerazmimo čteti daso sa cirilicom pijsani. Nadele njim naznanimo i je tüdi pozdravljamo vse naše stariše i brate i sestre i naše znance i prijatele i prijateljce. Kij s te obhajali vesele Božične svetke vu toj lejpoi slovenskoj krajini vu Čerenšovskoj lejpoi cerkvi i njim srečno novo leto želejmo. I mij trnarski moži i dečki smo obhajali vu toj delešnoj i zato zadosta lejpoi Travnickoj cerkvi zadosta vesele Božične svetke, ka smo meli priliko biti vse trij dnij pri svetij mešaj, štero nas je naj bole veseeljlo. Nadele njim tüdi nazvanimo g. plebanoš ka smo tüdi meli priliko ka smo na sveto noč tou našo lejpo pesem pred milim Jezuškem popevati: „Jezer in jezer krat srečna bojdi o blažena noč“. I šče več drügij našij pesmi vu toj lejpo skrajšanoj Travnickoj cerkvi. Nad mešov je popevao 4 glasno moški pevski zbor vse trij dnij šteroga smo se nej mogli naposlüjšati. Pevci so bilij dijaki z gimnazije i učitelji. Tak nij šče g. plebanoš ednog srčno pozdravimo i nam, naj nikaj nazamejrijo i tak spoštüvanjem ostanemo njüvi vörnii slovinci. Vküp smo djali sledečivsi trnarski: Mihael Stanko, Ivan Bedernjak, Štefan Sarjaš, Štefan Doma po 5 D. Marko Žoldoš, Ivan Horváth, Martin Hozjan, Viktor Hozjan, Martin Krampač, Andreáš Kularič, Jožef Dorenčec, Jožef Vinčec, Jožef Tkálec iz Trnja po dinari vküp 26. Din.

Grda navada. Med našim ljüdstvom se najde dosta lepih krščanskih navada z žalostjov moramo priznati, da se širijo med njim tüdi grde — šatanove navade. Bio sem na Štefanovo popoldnevi v Rogačevcih pri Bagariji. Gospod krčmar je meo goslare. Zato se je popoldnevi po navuki vse paščilo v krčmo, da si malo popleše. Plesali so pojge ino dekle, med njimi tüdi kakši stari ali stara, šteromi bi bogše bilo, če bi si raj doma sikero v roke vzeo in si začao škriňjo delati, kak pa da se plesat spravi. Plesali so tak do večera. Ka pa se je zvečerilo, sem opazo, da se je naednok zbralo pri dveraj nikelko, tak od 12—16 let starih deklčin. Pito sem svojega brata: „Ka pa tej mlajši tü ščejo v krčmej?“ Brat pa mi pravi: „Te so prišle klüke pucat;“ ar sem nej znao, ka to posmeni, mi je povedao, ka tü v Rogačevci takšo navado majo, da ido male deklčine v krčmo ino tam pri dveraj čakajo, če de je štoj zvao plesat ali pit. Zato ka prej mlajši nemajo penze, da bi si pri kakšem stoli doj seli in si vino küpili.“ No, sem si mislo, mlajšim človek nemre zameriti, ar ešče nemajo pameti ali, vi njüvi stariše, vi si spitajte svojo düšno vest. Vi pošilate svojo deco v krčmo, da se tam pohujšuje ino da gori zeme vse božnije, štere se v krčmej zgodijo? Vi ste njim krivi, da zapravijo že tak rano svojo poštenost! Ali si ne zmislite, da te ednok davali zato oster odgovor, ka zdaj sami zapelavlete svojo deco? Žaresan žalosten sem šo od tistec, kajti takše nesramne navade sem ešče indri nej vido, kak v Rogačevci, da bi mlajši hodili v krčmo ino se tam že tak rano včili razvüdanoga — pogübnoga življenja (Oblast je düžna to preprečiti. Ve pa je zakon, šteri mlado letnim prepovedava obiskavanje krčm.)

G. Kukovec i njegov podrepar Kühar sta hüdo obhodili v D. Lendavi. Štela sta kortešerati za demokratsko stranko, a ne se njima po-

srečilo. V kavarni i gostilni Horvatovoj sta mogla čüti dosta „abcugov.“ Naslednje sta mogla med füčkanjom pobegniti k g. Gulobi, gde so do zajtra konferirali.

Država.

Radičev volilni shod v Zagrebi. Dneva 28. i. t. l. je Radič veliki republikanski shod meo za Zagreb i okolico. Lepo število lüstva i radovednežov je prišlo vküp. Med većimi govorniki je govorio tüdi Radič. V svojem govori je jako pomirlivo gučao kre srbskoga naroda, pozdravo je njegove voditele, kak Avramoviča, Protiča i Davidoviča. O Pašiči je le telko omeno, ka hodi po Belgradi, kak kakši kokotek, šteri čaka, ka se njemi razbiže glava. Na brojao je vse republikanske narode. Gučao je od Vogrov, Taljanov, pravi ka čitbe, mo šli branit domovino proti njim. Od Slovincov je samo telko povedao, ka so „kranjci, osli pa nej Slovinci.“ Potrebno je pripomniti, ka je v Radičevom listi z dne 21. januara obvesto svoje občinstvo, ka nema već nikši zvez z Novačanom pa slovenskimi republikanci. Radičevci nosijo napis na zastavaj „Vera v Boga“. Njihov voditeo, pravi ka spoznamo mi vrhovno glavo rimskoga papo, samo se naj popovci ne mešajo v drügo kak v njegovo politiko. Zna on dobro kak zaveže oči svojoj čredi. Razmi se ka „Hvalen Jezuš“ ne izostane z njegovoga shoda, na šterom prizna papo, šlufa dühovnike, drži se za dobroga krščenika, ne drži pa njegovih zapoved, a lüstvo horvackoga poslušaj, ar sovraži Srbe ešče bole ka je negda Madjare. Radič je pa „horvacki“ voditeo.

Svet.

Kršćanstvo v Afriki. Katoličanska cerkev je začnola s svojimi navukami v Afriki pred 80 leti. V tom začetki je bilo tam katoličanov 100 jezer. Leta 1917 je sledeče: katoličancov 1.962.686, katehumenov 548.631, 1871 belih i 238 črnih dühovnikov, 1027 redovnikov, 4077 redovnic. Proteštanski misijon je meo toga leta 1.204.530 düš. V leti 1922 je pa izkaz te: 2.310.000 kat. z 2283 belimi 248 črnimi dühovniki.

Brezbožnost ruskih komunistov. Na pravoslavni Božič so priredili ruski boljševiški voditelji obhod v Moskvi. Ob toj priliki so se norčarili iz vere z raznimi brezbožnimi napisi. Razne osebe so se oblekle v pope štere so se obnašale prav nesramno. Zežgali so podobu, kde je bilo napisano: „Všemogočni Bog“. Meli so svoje učitele, šteri so predavali, da je Božič iz poganstva prišeo v navado krščenikom. Tej voditelje izdavlejo tüdi list z naslovom: „Brezbožnik“. Cerkev so oropali vsega, da kažejo cerkvi prav žalostno podobu če človek pogleda v notrašnjost cerkvi. Ruska pravoslavna cerkev se je razcepila v tri nove cerkvi. Poleg „žive“ sta v Rusiji šče „staro apostolska“ i reformna.

Z automobilom prek Sahare. Sahara je znana iz sv. pisma, kak strašna püščava pokrita z rjavim peskom. Tü prek so hodile karavane i se poslužavale kambele, kak najbolje potrpežljive živali. Zdj je pa nekša družba prepotüvala to püštino z motorami, šteri ido zasükanii kak gosanič, v 20 dnevaj. S kambelami so potüvali 3 mesece prek po njej. Tak bo zdaj ta žival pa obsojena na smrt, ka se več ne bo rabila, kambele, eli kak pravijo ljüdje tam püštinsko ladjo zamenijo motorje.

Gospodarstvo.

Cene silja v Dolnji Lendavi:

pšenica	1800 K.
žitó	1500 „
kukurica	1300 „
ječmen	1400 „
oves	1400 „
proso	1450 „
hajdina	1350 „

Goveja živina se küplüvala na živo vago: biki debeli i telice 50—55 K. za kilo, tečci po 48—56 K. za kilo, svinje po 90—100, debelejšje po 105 K. za kg. Klani biki i telice kg. po 90—100 K. teoci klani 80 K. svinje 120 K. za kg. Da so cene živini poskočile, se to pozna tüdi pri mesih. Govedine kg. stane 52 K. tele-tine 60 K. svinjsko meso 80 K, mast kg. 160 K.

Vrednost penze. 1 dolar stane 388—395 kron, 1 talijanski lira 18—19 kron, 1 češka krona naših 12 kron, za 1 dinar se dobi 23—25 vogrskih i 670—680 austrijskih kron. Vrednost našega dinara na cüriški borzi zdaj vedno raste. 7. febr. je notirao v Cürihi že 5'15, dokeč pred par dnevi je stao na 4'15.

MEDJIMURJE.

Naša stranka tudi v Medjimurji zmaguje. Poroča se, da naša stranka eli kak jo Hrvati zovejo „Pučka stranka“ tudi v Medjimurji dobivlje vsigdar več i več pristašov. Minoli teden so se vršili shodi po medjimurskih veseh, na šterih je gučao i poročao od naše stranke i od dela naših poslancov v parlamentu glavni tajnik stranke g. Andrič. Krščansko medjimursko ljudstvo ga je vórno poslušalo, spoznavali so svoje zmote i navdušeno kričali pozdrave „Pučkoj stranki“.

Volilna borba v Medjimurji. Tudi tu se vrši velka volilna borba. Agitirajo najbole Radičevci. Tudi demokrati prirejajo shode. Naša stranka je v Medjimurji bila malo poznana, zdaj pa kak držijo naši ljudje shode, ljudstvo zapušča „sivoga ptiča“ Radiča i prihaja v krščanski tabor. Demokratije na čeli z Novakom, šteri so poznani po svojem deli v Belgradi, so se tudi Medjimurcom hudo zamerili. Radič, šteri je znani zapelivec hrvackoga ljudstva je na zborilvanji jako šinfao i blato naše duhovnike, zato so ga pa Medjimurci meli priliko spoznati. Pravili so, da se njemi zahvalijo za tak lepi govor. Neštérni so njemi brž tudi kričali, da bi se bar obrio prle kak je prišeo v Medjimurje. Tudi Medjimursko ljudstvo spozna pravico, zapusti svoje zapelavce Radičevce i demokrate i stopi pod zastavo „Pučke stranke.“

Telovadno društvo Orel.

Kak takši pa mora razvijati vse dobre lastnosti ino zatiravati vse slabe, dajati mora dober zgled vsem, posebno mladim, živeti mora čisto življenje, poštvivati mora dekline žene, biti mora pravi vitezi, pokazati mora plemenite misli ino velikodušna dela. To so dužnosti Orla, štere terja od njega Bog i ljudstvo. Ma pa tudi dužnosti, štere njemi nalaga organizacija posebi.

Te so: Orel naj kaže vsikdar disciplino, točnost, medsebojno prijateljstvo pa složnost v vsakšem pogledi. Vsakši Orel se mora vdeležavati prireditev, sesfankov ino sploh vsega, ka v tom pogledi nalaga organizacija, da se tem bole izpopolnjujejo i pridobi več novoga i dobrega za svoje življenje.

Orli se med sebov zovejo „brat.“ Ka nam pove to? To je znamenje, da se morajo kotriže med sebov ljubiti, kak bratje med sebov. Morajo gojiti med sebov najtesnejše prijateljstvo i to naj bô dejansko, odkritosrečno i stanovitno. Če se kotriže Orla držijo toga, potem bo mela organizacija napredek, kajti vsakši raj ide ta, gde so dobri ljudje, vrli dečki, med šterimi vlada prijateljstvo, s šterim si najlepši pridobimo nove kotriže, šteri pridejo z veseljem, da tu najdejo prave prijatele. Medsebojno prijateljstvo Orlov se tiče vseh, tu nega razlike med bogatimi i siromaki, med kmečkim dečkom i varaškim, tu smo bratje vsi, šteri smo si podali roke za skupen cilj. Član Orla se pa mora varvati napačnoga, krivoga prijateljstva. Orel mora biti požrtvovalen, mora gledati na skupno blaženost ljudstva i organizacije i ne sme pričakovati ali iskati nikšega dobička. S tem se pokaže ravno Orel, da je krščenik i usmileni Samaritanec, če nas nasprotniki zasmehavajo, a pametni ljudje bodo zavolo te lastnosti nas častili i priznavali naše delo i trud. V istini áldov (požrtvovalnost) je cvet Orlove lastnosti, ar ravno s tem pokaže, da dela za Boga i ljudstvo. Edna druga taksa lastnošt je ponižnost. Ne sme pa biti Orel dobičkazelen, častilakomen, posebno pa ne lažlivec, kaj ti to so lastnosti pokvarjenih ljudi, šteri nemajo vesti, šteri nemajo višjih cilov, takših ljudi Orel niti nemre trpeti v svojih vrstah.

Važno je tudi za Orla telovno zdravje i smiseo za domačijo i družino. Da se zdravje krepí z telovadbov sam že popisao. Krepi se pa tudi z vsakšim drugim delom, da se človek nigdar ne vda nemarnosti. Zdravje se ohrani Orel, če živi zmerno, trezno življenje, predvsem se naj varje pijančivanja i nečistivanja, šteriva sta najhujšiva sovražnika našega zdravja, kak telovnoga, tak duševnoga.

Zdrav i bistroumen Orel je pa, što ljubi svojo domačijo, rojstni dom i grúdo, domače navade običaje, lepoto domovine. Orel kaže ljubezen do vsega toga, če poštuje i hrani pošteno družinsko življenje. Zato se mora pokoriti svojim starišom i da jih ne žali. Če pa misli sam ustanoviti družino, naj gleda, da si vzeme za ženo pošteno, bogoljubno dekle, štera se razmi v gospodinjstvu, pazi na red i čistost pri hiši. Da živi tudi na dale tudi v zakoni trezno i vzgledno družinsko življenje.

Dale.

Orlovski tabor v Brni.

Tak napriliko jako okusne kranjske klobase. Vsigdar smo se postavili v red i čakali. Vladala je pa povsod vzorna disciplina, vkljub tolkim ljudem. Hrane je bilo dosta i jako tečna. Po vsakšem obedu i večerji pa smo tudi pili pivo. Tak, da lahko pravimo, da smo se v tom pogledi tudi jako dobro meli.

Petek je bio den kda smo si ogledali malo okoli po mestu: Mesto je lepo, ma lepe hiše i dosta cerkvi, štere smo si ogledali. Samo dež nas je malo zadržavao pri ogledanju. Odvečara smo bili neštérni na postaji z ednov zastavov, da smo sprejemali vlake. Zdaj so prihajali vlaki šteri so vkúp vozili češki narod. Gostje iz drugih držav so prišli vsi že prle. Vsakše pol vóre je prišeo eden poseben vlak, iz vsakšega se je sipala množica ljudi tak, da je kolodvor bio na veke pun.

Čehi i Slovaki, šteri so se zdaj pripelali, so meli v vsakšem vlaku svojo godbo. Tak se je nabralo mnogo godb. Te odvečarek je prišlo ljudi, da smo si že znali predstavljati, kak ogromna vnožina ljudi bo v sprevedah. Vsi, kda so vidili naše rdeče robače i zvedeli, da smo Jugoslovani so nas navdušeno pozdravljali. Tudi tej sprejemi Čehov na kolodvoru mi ne bodo šli iz spomina. Posebno zato ne, ka sam tu si podao roko i gučao z brati Slovaki eli kak so je Vogri zvali Toti; šteri so ravnotak bili zatirani od madjarske vlade kak mi Prekmurci i šteri so tudi zdaj dobili svojo lastno domovino kak mi. Nekda so nam gučali: „Bükfanyelvű büdös tót.“ (Nespametnjaki so to delali. Samo vogrsko ljudstvo je dobro i smo v meri živeli z njim. Vr.) Zdaj pa kak slobodni Slovani smo se najšli vkúp v glavnom mestu Moravije.

Petek je bio tak den prihoda domačinov. Vršile so se tudi razne priprave za glavne dneve.

Sobota. Tekme.

V soboto zjutraj ob 9 vóri je službo božjo službo ljubljanski škof dr. Jeglič, šteri se je pelao z nami, v stolnoj cerkvi. Daritev je darivao za pokojne kotriže orlovske organizacije. Cerkev smo napunili mi, Belgijci i Francozi pa nekaj domačij Orlov i Orlic.

Po meši je veliko število Jugoslovanov šlo na pokopališče, kde počivajo naši jugoslovenski junaki, šteri so žrtvivali svoje življenje za slobodščino svoje nove domovine. Tu počivajo daleč od nas, a itak v bratskoj zemlji skupno z češkimi junaki. Jugoslovani smo zapeli nad grobovi „Lepo našo domovino“, štero so Čehi poslušali z odkritimi glavami. Za zadnji pozdrav pa smo izakicali svojim mrtvim bratom trikrat: „Slava!“

Odvečara toga dneva smo šli na telovadišče, da bi si ogledali to veliko reč pa tudi zdaj so se vršile tu mednarodne tekme (verseny) za prvenstvo.

Tu naj opišem malo telovadišče i vse ka spada sem, ar je tabor v Brni šteo i je tudi pokazao moč mednarodno združenih krščankih telovadnih društev, zato je to bila tudi primerna cela prireditev. Na velikem polu zvlin varaša se je zdigavala mogočna stavba. Tu se je porabilo skoro 200 vagonov lesa i dva vagona železa. Že od februara 1 1922 naprej je delalo tu to stavbo 10 tvrdk i cele dneve pomagale pri delu cele čete Orlov i Orlic.

Telovadišče je malo podugovati četvero kot prostor, dugi 700 m i šorek 340 m, pokrivljejo. 4 ogromne tribune, garderobe za 11.000 oseb. Tu je bila tudi sanitetna baraka i razni šotori, kde se je oddavalo vse, ka si je što želo kupiti. Telovadišče samo je pa tudi ogromno, dugo je 200 m. i šorko 166 m. Prostora je na njem za nad 5 jezero ljudi (kda telovadijo). Na tom telovadišči je bio vodovod, telefon, razne restavracije, pisarne, prostori za rastavo obrtnikov. Na sredi tribun na dva kraja pa dva godbena paviljona v polkrogi, za 100 oseb prostora. Vse je bilo napravljeno lepo, jako okusno, pri vhodu je kep „Orla“-orjaka, šteri nese orla ptico z razprostrtimi peroti. Za telovadiščem je bilo tudi kopališče. Mi smo meli samo 10 minut na telovadišče od našega stana.

V soboto odvečara so se vršile tak mednarodne tekme, pri šteri so zmagali pa Jugoslovani, naši Slovenci. Prvi je bio brat Kermavner iz Ljubljane. Tekmivali so Jugoslovani, Čehi, Slovaki, Francuzi, Belgijci i Švicari. Drugo mesto so dobili Švicari i tretje Belgijci. Že leta 1921 so dobili Slovenci prvo mesto v Strassbourgi. Tak se vidi, ka naša organizacija napreduje v telovadbi. Naši tekmovalci so priborili prvo mesto Slovincem, pokazali so pred celim svetom ka zamore naš mali slovenski narod pa itak

gospodje v Belgradi zatiravlejo naše društvo njoj delajo težkoče, le za Sokolemajo milijone, šteri so dozda izda nikaj ne pokazali.

Za tem se je šlo tudi zato, štere narodne noše so naj lepše. Prvo mesto so dobile moravske narodne noše, drugo slovenske. Z velikim zanimanjem so gledali vsi naše Gorenjke, štere so se prilično sukale v prelepoj narodnoj noši.

Tak je potekeo prvi bole važen den. Te den smo Jugoslovani zmagali. Den je bio lepi, skoro prevroči. Vse je kazalo, da bo v nedelo lepo. Bilo je tudi navdušenje za drugi den, posebno naši telovadci i vsi vkúp smo bili veseli, da smo pali zmagati. Tak smo komaj čakali, da bi minola ta noč, štera nas loči od toga glavnoga dneva, šteri pokaže pravo moč Orlovstva.

Te večer smo meli tudi domačo jugoslovensko zabavo. Hrvatje, šterih je bilo dosta, so plesali svoj lepi hrvatski kolo pri glasovih hrvatskih tamburic.

Nedela, glavni den. Veličasten spreved.

V nedelo smo že stanoli vsi ob 5 vóri. Nihče je ne mogeo spati, nego čakali smo vsi, ka nam prinese te den. Znali smo naprej, da kaj takšega smo ešče ne videli. Sunce je že lepo sijalo. Bilo je vedro. Tak te vremena smo lepšega ne mogli želeti i vsi smo pravili: „Hvala Bogi, da si nam dao tak lepi den.“

Na velikanski spreved smo naravnost bili radovedni, šteri je pa ešče lepši bio kak smo ga mi sami pričakavali. Točno ob 8. vütro se začno gibati spreved. Vulice, po šterij smo korakali so bile vse pune. Na dva kraja ceste je bilo ljudi, da bi bilo nemogoče se prerivati skoz. Okna so bila vsa okrašena, vsa v cvetji i vsa puna. Ne sem znao kama bi gledao; na desno eli na levo eli gor po oknah. Navdušenje je nepopisno! Špalir, šteroga je držalo ljudstvo, je bio ogroman. Do 200 jezer ljudi ga je stvorilo. Zdaj si pa mislimo, kda to vse pozdravla, naravnost kriči. Pa tudi mi smo odzdravljali, tak da je človeki srce celo kipilo od samoga veselja. Najraj bi se razjokao, kajti tak veličasten prizor je bio to, da si lepšega zamisliti človek nemre.

Dale

Pošta.

K. Korn. Ljubljana. Resolucije prišle, prido že na vrsto.

E1 a d ó egy még jókarban levő

— zongora —

MONDA FERENCNÉNÁL DOL. LENDAVÁN.

Odam posestvo stoječe iz 28 oralov zemlje, 3 orale gorice i lepoga loga z zidanov hižov, štalami, z živinov, pohištvom, orodjem (škerjov) i letošnjim povom. Hiša leži frtao vóre od železniške postaje Hrastje-Mota. FRANC ZEMLJIČ, MURŠČAK hš. 33.

Proda se takoj manjše posestvo na Štajerskom, 3/4 ure hoda od postajališča Hrastje-Mota, z dvema želarskima hišama, z živim in mrtvim gospodarskim inventarjem in z večino pohištva — za 4500 dolarjev. — Podrobnosti se izvedo v našem uredništvu.

Pravi amerikanski Singer-mašini za šivanje

se dobijo za Prekmurje

samo v trgovini

BRATA BRUMEN

MURSKA SOBOTA

Cerkvena ulica 192. (poleg birovijske),

v Dolnjoj Lendavi

pri

BEDIČ IN KAC

Dobijo se tudi Singer igle, olje, konci, nadomestilni deli itd. (Šivalni stroji za sabole, šujstre i za familije).

Odavle se na rate (24 mesecov).

Singer šivalni stroji BOURNE & Co. New-York.

Naročte si „Novine!„